

Uvodno obraćanje visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU

Građani žele okončati ekonomsku krizu i vratiti se na put ka Evropi

Dame i gospodo,

Govorit ću vrlo kratko jer je naglasak inicijative Građani za Evropu na onome što građani imaju reći i preporučiti vlastima i na onome što vlasti, s druge strane, obećavaju da će uraditi za građane.

Međutim, htio bih na početku današnje diskusije naglasiti da poljoprivreda i ruralni razvoj predstavljaju sektor u kome se interesi i strategije Bosne i Hercegovine i Evropske unije u potpunosti preklapaju.

Za obje, ovo je *ključni* socijalni i ekonomski sektor.

Na poljoprivredu otpada čak polovina radnih mjesta u Bosni i Hercegovini ako uzmemo u obzir i neformalno zapošljavanje. Ovaj podatak odražava i prosjek u 27 zemalja članica EU, što objašnjava zašto se polovina zakona EU odnosi na poljoprivredno-prehrambeni sektor, a skoro pola cijelog budžeta EU otpada na poljoprivredu i ruralni razvoj.

Prema tome, Bosna i Hercegovina i EU su u veoma sličnoj poziciji što se tiče centralne uloge poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Također želim naglasiti da postoji značajan prostor za pretvaranje poljoprivrednog i ruralnog razvoja u pokretača ekonomskog rasta. Iako pola stanovništva BiH radi u ruralnim područjima, na poljoprivredno-prehrambeni sektor otpada samo

deset posto BDP-a, a Bosna i Hercegovina je neto uvoznik hrane.

Postoji ogroman potencijal za poboljšanje produktivnosti i stvaranje novih i bolje plaćenih radnih mjesta:

- uspostavljanjem moderne i efikasne institucionalne podrške za poljoprivredu i ruralni razvoj;
- pružanjem podrške investiranju unutar zemlje i efikasnim strategijama za marketing i izvoz; te
- pripremanjem ovog sektora da apsorbira tehničku i finansijsku pomoć EU, koja će rasti eksponencijalno kada Bosna i Hercegovina bude osigurala status kandidata za članstvo u EU.

Mislim da je bitno napomenuti da su u nekim novim državama članicama EU ruralne zajednice prvobitno bile skeptične u pogledu koristi od integracije – ali njihova stvarna iskustva tokom i poslije pristupa, u smislu povećanja socijalne i ekonomske pomoći, pretvorila su skepticizam u svesrdnu podršku za EU.

Zajednička poljoprivredna politika, koja je značajno reformisana i modernizovana u posljednjoj deceniji, fokusira se na ispunjavanje savremenih standarda za pouzdanu i ekološki prihvatljivu poljoprivrednu djelatnost i održiv ruralni razvoj. Ona je usmjerena prema proizvodnji hrane koja će biti sigurna, u dovoljnim količinama i sa prihvatljivim cijenama i koja će ruralnom stanovništvu osigurati egzistenciju.

Ovo je jedna od poruka za koju se nadam da će biti upućena sa ovog sastanka danas – članstvo u EU će donijeti stvarne koristi za građane BiH čija zaposlenost ovisi o poljoprivredi. Ono će donijeti stvarne koristi i ruralnim zajednicama i donijet će stvarne koristi stanovništvu u cjelini tako što će povećati sigurnost hrane i stimulirati bh. ekonomiju.

* * *

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju predviđa modernizaciju i restrukturisanje poljoprivrednog sektora u BiH tako da može apsorbovati razvojna sredstva EU i da se poljoprivredni proizvođači u BiH mogu uspješno takmičiti na jedinstvenom tržištu.

Jasno je da će ostvarenje ovih ciljeva biti na čekanju dok se ne formira nova vlada.

Stoga je prioritet – u poljoprivredi, ali i u svakom drugom sektoru u bh. ekonomiji – formiranje Vijeća ministara.

Čak i prije nego dođe do toga, predstavnici vlasti koji su danas ovdje prisutni mogu izvršiti važne pripreme da pomognu novoj vladi. Parlamentarci koji su sa nama ovdje imaju kapacitet da donose zakone u ovom sektoru koji će koristiti građanima. Ministarstva mogu implementirati postojeće zakone. Partneri iz civilnog društva su tu da pomognu u utvrđivanju prioriteta, te da obrazlože i podrže vaše odluke.

Ovo će biti efikasan način za rješavanje ekonomske krize – kojoj se dozvolilo da traje isuviše dugo i koja je nanijela neizrecivu štetu bh. domaćinstvima.

* * *

Prema tome, današnji sastanak je došao u pravo vrijeme. Civilni partneri su završili proces dinamičnih i strukturisanih konsultacija sa poljoprivrednicima, tehničkim ekspertima, predstavnicima ruralnih zajednica i ostalim interesnim stranama. Kao rezultat, oni su sada u poziciji da novim vlastima predstave konkretne i ostvarljive prijedloge. Predstavnici vlasti koji su danas ovdje sa nama u dobroj su poziciji da malo razmisle o potrebama i preporukama ovih ključnih interesnih strana.

Ovaj građanski glas je glas koji nove vlasti moraju poštovati.

Ako to urade, oni će realizovati praktične reforme koje mogu izvesti Bosnu i Hercegovinu iz ekonomske krize i vratiti je na put ka Evropi.

Važno je da građani govore jasno i snažno i važno je da vlasti slušaju.

Važno je da građani i vlasti *vode* dijalog.

Nije slučajnost da inicijativa Građani za Evropu obuhvata strateške oblasti, kao što su obrazovanje, borba protiv korupcije, energija i okoliš, poljoprivreda i ruralni razvoj, te rad i zapošljavanje. Ove oblasti se direktno tiču svakog građanina. U poljoprivrednom sektoru, debata se vodi – bukvalno – oko stavljanja hrane na porodični sto.

Vjerujem da će – zbog ekstenzivne i intenzivne prirode procesa konsultacija – preporuke koje se danas ovdje predstavljaju u okviru inicijative Građani za Evropu imati snagu zdravog razuma.

Nove vlasti bi ovo trebale objeručke prihvatiti – jer savršeno ima smisla implementirati reforme iz Evropskog partnerstva i SSP-a.

Ove reforme će odvesti zemlju u Evropu i pomoći će da se unaprijede životni uslovi čak i prije ostvarenja samog članstva.

Samo po sebi je jasno da se vlasti trebaju usredsrediti na postizanje konsenzusa koji može omogućiti da se sve ovo ostvari.

Bit će mi drago sarađivati sa vama kako bi korisni prijedlozi građana bili prihvaćeni i implementirani od strane onih koji odlučuju. To je naš krajnji cilj.

Hvala.